

Korošec.

gospodarski in političen list za koroške Slovence.

Izhaja vsako drugo soboto

v Kranju (tiska Iv. Pr. Lampret); izdaja konsorcij „Gorenjca“; odgovorni urednik Lavoslav Mikus).

Velja za celo leto 4 K in se plačuje naročnina in inserati naprej. Vsi rokopisi, pisma in druge pošiljke naj se pošiljajo na uredništvo in upravištvo „Korošca“ v Kranju. Rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plačuje za enostopno peti vrsto za enkrat 12 v, za dvakrat 18 v, za trikrat 24 v, za večkrat po dogovoru.

Posamezne številke stanejo 10 vin.

Številka.

V Celovcu, v soboto, dne 1. maja 1909.

Leto II.

Slovenščino izpodrivajo! — Slovenski poslanci, na noge!

V torek se je zopet otvoril državni zbor in naša dolžnost je, da ob tej priliki opozorimo slovenske, zlasti našega koroškega poslanca, da izpregovore pošteno besedo radi krivice, ki se godi nam koroškim Slovencem v najbližjem času.

Na Koroškem je vse polno odvetnikov nemškega pokoljenja, ki prav radi sprejemajo zastopstvo slovenskih strank, ki pa na drugi strani nimajo toliko takta in dostojnosti, da bi se tudi naučili občevalnega jezika strank, katere zastopajo. Prav mučni so prizori pri sodiščih na Koroškem, ko zastopa nemški odvetnik slovensko stranko, ne da bi se mogel z njo natančno informirati brez tolmača. Kakšno je v takih slučajih zastopstvo, si lahko vsakdo sam predstavlja, saj se dostikrat zgodi, da mora nemški odvetnik naprositi sodnika, ki za silo lomi slovenščino, da posreduje med njim in njegovo stranko kot tolmač, cziroma, da mu prevaja slovenske izpovedbe pri v blaženo nemščino. Seveda izostanejo pri tem vse podrobnosti, ki so za pravdo čestokrat mero-dajne, vsled česar se mnogokrat zgodi, da slovenska stranka, zastopana po nemškem odvetniku, izgubi pravdo le vsled jezikovnih nezmožnosti nemškega odvetnika. Slovenskim odvetnikom na Koroškem je nazadnje lahko vseeno, kako zastopajo nemški advokati svoje stranke, saj trpe pri tem le narodno mlačne stranke, dočim stranke zastopane po slovenskem odvetniku, same uvidevajo dobrote jezikovne usposobljenosti njihovega zastopnika. S to stvarjo bi se tudi ne bavili, ako bi v zadnjem času pod nemškonacionalnim ministrom za pravosodje ne napravili Nemci zopet važen korak naprej do cilja, da iztrebijo slovenščino pri koroških sodiščih.

V narodnomešanih krajih se naseljujejo navadno le odvetniki, ki razumejo vse v deželi navadne jezike, vsled česar smatrajo pod svojo častjo, zaračunavati strankam prevod pravnih

spisov, če slučajno niso pisani v njihovi materinščini. Tako n. pr. laški odvetniki v Gorici in Trstu nimaju poguma, pa tudi ne slabega ukusa, nakopavati svojim strankam večje troške za to, če so oni jezikovno manj usposobljeni, kakor bi pa bilo treba. Ni nam znan slučaj, da bi v tem oziru sodišča na Goriškem in Primorskem prišla v položaj presojeti vprašanje, jeli je odvetnikom, ki ne razumejo drugega v deželi navadnega jezika, oziroma njihovim strankam prisoditi prevod pravnih spisov v drug v deželi navadni jezik, ali ne.

Tudi sodišča na Koroškem doslej niso priznavala troškov za prevod slovenskih pravnih spisov v nemščino, marveč so vedno črtala tozadevne postavke, če je bil nemški advokat toliko predrzen, da je postavil take troške v svoj troškovnik.

Za časa uradovanja novega nemškonacionalnega pravosodnega ministra se je pa pravkar opisana praksa koroških sodišč nenadoma izpremenila. V neki prizivni zadevi pri okrajnem sodišču v Podkloštru je prizivatelj vložil svoj priziv proti sodbi okrajnega sodišča v Podkloštru v slovenskem jeziku. Njegov priziv je bil zavrnjen, nasprotnik je pa postavil v svoj troškovnik tudi znesek 5 K za prevod prizivnega spisa iz slovenščine v nemščino, kar mu je prizivno sodišče tudi priznalo.

Pritožba na najviši sodni dvor na Dunaju v tem oziru ni imela uspeha, ker je najviši sodni dvor smatral, da je bil prevod prizivnega spisa potreben, vsled česar je bilo pripoznati tozadevne pravdne troške.

Taka praksa je pa silno dalekosežnega pomena, kajti naši narodni nasprotniki si bodo dajali prevajati slovenske vloge tudi takrat, kadar slovensko razumejo, oziroma bodo kratko in malo zahtevali za prevod takih vlog plačilo primerne zneska. Če jim sodišča ugođe in priznajo troške prevoda bo konec ta, da bodo za pravico, da smejo vlagati pri koroških sodiščih slovenske vloge, morali plačevati v slučaju, da izgube pravdo,

nasprotniku tudi pristojbine za prevod njihovih pravnih spisov. Na ta način bo pravdanje za slovenske stranke postalo mnogo dražje, čisto naravna posledica pa bo, da bodo slovenske stranke enostavno vlagale nemške pravdne spise, da se le izognejo večjim troškom pravdanja. Na ta način bodo Nemci dosegli sčasoma, da bodo slovenščino popolnoma iztrebili pri koroških sodiščih, kar je že davno njih očitno izražena želja.

Zoper to nakano se moramo še pravočasno zavarovati, vsled česar pozivljamo vso slovensko javnost, sosebno pa slovenske gg. državne poslance, da store svojo dolžnost in branijo pravice slovenščine pri sodiščih, ki so namenjena slovenskemu ljudstvu.

Šole v Bosni.

Bosna ima dandanes več sto cerkvenih šol turške vere in čez 200 pravih ljudskih šol. Cerkevno šolo imenujejo „Metke“. V takih šolah poučuje turški duhoven in sicer skoro edinole branje. Branje pa zato, da morejo brati ljudje potem njih sveto pismo (koran). Po deset let hodijo otroci v šolo in se naučijo samo nekaj brati. Turški abecedniki ali začetnice (prve bukve), imajo črke drugače uvrstene, kot pa naše. Tam stoji na sredi b, okoli njega pa a, e, i. Če bere učenec naprej, tedaj n. pr. dobi: ba, če bere navzgor: be in če bere navzdol: bi. Če zna pa tudi brati koran, ga vendar ne razume, ker je pisan v arabskem jeziku. Proti takemu poučevanju so tudi Turki sami, kateri so bolj pametni, ker se s tem potratijo mnogo časa, doseže se pa tako malo. Vendar bo pa trajalo še nekaj časa, preden se bo odpravilo tako poučevanje.

Več kot 200 je, kakor smo zgoraj omenili, pravih ljudskih šol. V teh poučujejo kakor pri nas, učitelji in poučujejo se približno isti predmeti. Glavna stvar je pa, kakor po vseh šolah (razen slovenskega dela Koroške! Stavčeva pripomnja) materni jezik. Od začetka so jim hoteli vsiljevati tudi nemščino, ali ljudstvo iste ne

PODLISTEK.

Zvestoba in nezvestoba v ptičjem zakonu.

Po prof. dr. L. Büchnerju spisal M. Konec.

Težje kakor ta goljufana in potrta soproga, je pretrpela podobno usodo golobica, katera je gospod H. na nekem dvorišču opazoval. Njeno obnašanje kaže, da vsplamti od prave ljubezni ne- ločljiva ljubosumnost tudi mirno golobjo dušo k divjemu maščevanju. Od dvojice pavovk (pavovka je golob, ki ima kakor pav razprostrt rep) je poginila samica, samec pa si je izvolil mesto nje navadno domačo golobico. Čez nekaj časa prinese gospod H. iz mesta samico pavovko, nakar se prejšnje razmerje posili raztrga in pavovka sta bila združena. Komaj je samica znesla dvoje jajc, se že prikaže zavržena drugam prenešana soproga zopet na posestvu. Zmuznila se je v golobnjak, sključala pavovko do krvi, vrgla ven jajca in raznesla gnezdo, pustila pa vsa druga gnezda in jajca pri miru. Potem je izginila. Toda še ni bilo dovolj maščevanja. Drugo leto, ko je bilo že vse pozabljeno in ko je pavovska dvojica zopet valila, se prikaže morilka drugič ter umori oba mladiča. Šele tretje leto jo je bilo možno vstreliti, ko je letala okrog golobnjaka.

Enak dogodek je opazoval tudi gosp. Jakobs. Med golobi je bil nek golob, kateri je zapustil

svojo soprogo in si poiskal drugo za ženo. Ko so bili že mladiči, zapuštitu nekega dne oba gnezdo. Ta trenotek je porabila zapuščena, zletela je v golobnjak, umorila mladiča in jih vrgla ven.

Slično je videl Trögel pri kanarčkih. Imel je samca in dve samici skupaj v enem ptičjaku. V začetku družitve je samec dvoril obema; naslednje pa se je le odločil za tisto, katera je bila njegovemu okusu najbolj pogođa. Srečna soproga nanosi hitro gnezdo. A komaj je bilo dokončano in v njo položeno jajce, je druga od ljubosumnosti zbrila jajce in razdrila gnezdice. Nasledne dni nanosita soproga novo gnezdo; ljubosumnica jo razdere drugič kakor prvokrat, tako da je bil gospod Trögel prisiljen, jo odstraniti iz ptičjaka.

Hujše nego ljubosumne, goljufane samice, uganjajo gospodje soprogi sami, kadar se jim zdi, da so goljufani ali zavoljo drugega ljubimca v nevarnosti in sicer napovejo tekmeču boj ali pa kaznujejo nezvesto soprogo s smrtjo.

Tako opisuje C. S. Landbek v Lantragi smrt iz ljubosumnosti, povzročen od lepega, živega goloba, kateri je odvrnil srce neke pavovke od njene pravega soproga z zmagonosnim bojem in vztrajno svatbo. Ubogi, zapuščeni samec pavovke je postal melanholičen, se skrival v najtemnejši kot dvorišča ter jedel samo toliko, kolikor je bilo treba, da ni poginil od glada; novi par pa je živel polno veselja. Nesreča pa je se hotela, da je vrgel veter

pavovko-samico nekega dne na dvorišče soseda, kjer je bila vjeta in nekaj dni zaprta. Obupani soprog je preiskal brez uspeha dva dni vse kote okraja za svojo ljubljeno, tretji dan pa mu pride na misel, da jo je mogoče odvedel zapuščeni soprog. Poišče ga v skritem kotu, ga napade z grozovito jezo ter ga umori, sključavši mu luknjo v glavo. Ko se je pa čez nekaj dni izgubljena soproga zopet našla, je ni maral več, brzkone ker je mislil, da ga je goljufala; izvolil si je drugo družico.

O nekem golobu, ki ga je zapustila soproga, pripoveduje kapitan Brown, da je postal tužen in si ni maral izbirati druge. Dve leti pozneje pride zopet nezvesta soproga, ki je porabila vso umetnost, da bi užaljenega zopet spravila. Ko se ji je to po težkočah vendarle posrečilo, je kmalu potem poginila. Zdaj pa je odletel golob ter se kmalu vrnil z novo družico. Smrt je mogla šele pretrgati vezi med njima, katerih ni mogla nezvestoba. Bi-li človek ob enakem slučaju tudi tako čutil in storil?

Ti dogodki nam jasno kažejo, da je čustveno življenje živali veliko bogatejše, različnejše in globokejše nego si to domišljujemo. Tudi se vjema vobče z človeškim, še celo nadkriljuje ga v nekaterih slučajih glede moči in globočine občutkov.

mara in se skoro v nobeni ljudski šoli več ne poučuje. Gotovo je (kakor pravi Nemeč Hugo Piffel v št. 12 »Občega nemškega učiteljskega lista«, leto 1909), da v nekaterih letih se v srednjih šolah ne bodo učili več nemškega jezika. V zadnjem času so izpremenili vendar tudi Turki njih verske šole («Metke»), o katerih smo zgoraj govorili, tako da se poučuje tudi tukaj materni jezik, nekaj računanja i. t. d. Bošnjaki so jako nadarjeni. Učijo se vse lahko in v šolah prekosijo daleč vse Nemce, čeravno so ti od doma bolj poučeni, ker so navadno sinovi uradnikov i. t. d. Pa tudi za vse drugo so Bošnjaki (spadajo k Srbom) jako spretni. Urarji imajo povsod radi Srbe in brivce celega sveta prekašajo Srbi, zato hočejo imeti po vseh boljših krajih le srbake brivce. (V Celovcu n. pr. so pa bili lansko leto hudi na Srbe; ki so bili nastavljeni po brivnicah. S tem so pa Celovčani pokazali, kako vedo spoštovati dobre delavce. Ali Srbom ne stori nič, če ne dobe zaslužka v Celovcu, drugod jih kaj radi sprejmejo.)

Bošnjak ljubi nad vse svoj jezik in svoje domače ljudstvo. Čeravno študirajo fantje po mestih in so včasih čisto med Nemci (n. pr. na Dunaju, kjer študira veliko Srbov), vendar ne pozabijo domovine in ko so izštudirali, gredo radi nazaj v gorsko vasico, kjer morajo pogrešati včasih vse, česar so se navadili v mestu in so pri domačinih za učitelja. Taki ljudje naj bodo za izgled tudi nam koroškimi Slovincem. J.

Dopisi.

Podjuna. Na cesti, ki pelje iz Pliberka skozi Šmihel in Štebenj na Doberlo ves, vidiš v Strgavnicah (vštric vasi Podjune) samonemške napise, kje se gre na Doberlo ves, Globasnico, Železno Kaplo in Pliberk. Vprašamo: ali prebivajo tu Nemci ali Slovenci? Cesta iz Šmihela (Pliberka) na Doberlo ves je deželna, onedve na Globasnico in na Kaplo pa sta občinski. In vprašamo zopet: Kdo pa vzdržuje vse te ceste? Odločno zahtevamo samoslovenske napise! Podjunska dolina dandanes ni več to, kar je bila pred dvajsetimi ali magari še pred desetimi leti! Če ne bo zadostovalo to, storili bomo korak dalje.

Globasnica. Z velikim veseljem delamo letos v vinogradih, ker so nam lansko leto dali tako dobre kapljice in upamo, da tudi letos ne bo trud zastoj. Ker je Gustl Paar pri deželnozbornskih volitvah tako agitiral za Metnico, dejali so naši fantje: »Naj ga hodi tja pit Metnic« in sklenili so, da mora vsak plačati eno krono kazni za izobraževalno društvo, kateri bo šel v njegovo gostilno.

Celovec. »Kako je lep soldaški stan!« gotovo niso peli naši rezervisti domačega regimenta št. 7, ko so se morali potikati daleč doli v Bosni pred srbsko mejo. Čeravno ni prišlo do vojske in so tudi Srbi svoje rezerviste poslali domov, je vendar bilo bivanje v tistih skalnatih krajih precej težavno. Zato so gotovo vsi bili veseli, ko so dne 26. aprila zvečer zopet prišli na Koroško nazaj. Zdaj pa bodo gotovo pravili doma, kako strašanski so bili Srbi ono stran meje in kako so švigale krogle čez mejo. Mi smo pa veseli, da so prišli zopet zdravi domov.

Junska dolina. (»Bodočnost je naša!«) tako bodeš vzkliknil, če prideš v našo lepo dolino in boš imel priložnost kramljati z našo odraslo mladino. To se pravi korenjaki in korenjakinje! V šoli se jim je izkušal vcepiti stud do naše mile govorice, le nemške besede so se jim ubijale, ali vse zastoj! Osem let so hodili v šolo, pa se niso mogli naučiti domačega jezika, ali storili so to sami, naučili so se ga sami in lahko govoriš z njimi v pismeni slovenščini. In kako se lepo vede ta naša mladina! V krajih, kjer procvita narodnost, ni več pretepa, ni več pijančevanja in olikana (ali manirlih) je ta naša mladina skozinsko. To so vam pravi vojaki-korenjaki, ki gredo v ogenj za domovino! Nihče bi ne verjel, ko bi jih ne videl sam. Lahko rečemo: »Bodočnost je naša!« Ako nas niso zadušili speh, nas ne bodo tudi budeh. Pallatova šola, vse njegovo početje, vse početje uradnikov, vse smo preboleli, vse smo premagali. J.

Kotmaraves. Naše nasprotnike, ki pravijo, da so za »Freiheit in Fortschritt«, strašansko jezi, da je dobil ljudski kandidat Grafenauer v splošni kuriji pri nas toliko glasov. Človek bi mislil, da tisti, ki so za svobodo, privoščijo taisto tudi res vsakemu, da svobodno voli, kogar hoče,

Toda nemčurski svobodnjaki so čisto drugačni. Pod »Freiheit« razumejo »Kusch dich«, pod besedo »Fortschritt« pa »Rückschritt«. Zato so že pri volitvah napadali tiste ljudi, od katerih so mislili, da volijo Grafenauerja. Zato pa tudi že marsikateri izprevidi, da pri tej stranki ni za biti, ker zatajuje svoj program in tudi sicer nič ne stori ne za kmeta, ne za obrtnika, ne za delavca. Dasiravno so naši hajlovci sami tako grdo postopali, so vendar vrhutega še nekatere naših kmetov zatožili pri državnem pravdništvu in pri žandarmeriji seveda iz same ljubezni do slovenskega kmeta in obrtnika. Zdaj pa tudi naši ljudje ne bodo molčali in povedali sodnji, kako so postopali hajlovci. Stran od take stranke, ki ima »Fortschritt« samo na jeziku!

Celovec. Skriptorjem za celovško študijsko knjižnico je imenovan dr. Teodor pl. Strasil, dosedaj amanuensis na dunajski vseučiliški knjižnici.

Poreče ob vrbskem jezeru. Električno razsvetljava iz celovške elektrarne dobila letovišči Poreče in Otok ob vrbskem jezeru.

Beljak. Pri nas zelo hite s prezidavanjem južnega in državnega kolodvora. Delali so tudi pozimi kljub silnemu mrazu. Upajo, da bodo do 1. julija, ko bodo otvorili turško železnico, gotovi s prezidavo.

Celovec. Winklerjevo zadevo, ki bi imela te dni priti pred sodišče, so že vdrugič preložili, in sicer zdaj zaradi njegove bolezni na sredo majnika. — Celovski konjski tramvaj bo vozil iz mesta do vrbskega jezera od 1. maja naprej.

Železna Kapla. Železnica Sinča ves-Železna Kaplja je ena onih železnic, katere izdatno pripomorejo do zloglasne slave lokalnih železnic ter nudijo v svoji skromnosti obilo gradiva dobremu ljudskemu humorju. Tu vedno kaj poka, se lomi, kolje, zastaja i. t. d. Če gre vse drugo, se pokvari piščal, ali pa zmanjka drv. Nekaj podobnega je moralo biti tudi na velikonočni ponedeljek. Stroj je začel počasneje iti, a glasneje piskati, nekaj časa brcal in slednjič obstal na sredi pota. Šlo ni — in potnike so uljudno povabili, da gredo peš naprej. Neki kmet je sicer ponudil par volov priprege, da bi jih potegnili do Železne Kaple, a to pomoč so mu velikodušno odklonili.

Šmarjeta v Rožni dolini. (Laž ima kratke noge.) To je spoznal Plaznik v Šmarjeti, znani priganjalec »Štajerca«, pred katerim so se pri nas ljudje že bali, ker so mislili, da sme storiti vse, kar hoče. Zdaj mu je pa enkrat pošteno izpodletelo. Nekemu kmetu pri nas ni hotel izplačati zaslužka pri kuhanju oglja in za očiščenje gozda. Namesto da bi mu izplačal težko zaslužen denar, ga je še Plaznik tožil in zahteval visoko odškodnino, čeravno bi bil revež kmet pri tem hudem delu pustil skoraj svoje življenje in je moral več mesecev težko bolan ležati, ker ga je podrlo drevo. No, Plaznik pa je obe pravdi, ki so šle na višjo sodnijo v Gradec, v Celovcu in v Gradcu izgubil. To mu pa še ni bilo zadosti. Dobil je nekega pastirja, mladega potepača, ki je okradel celo že cerkev na Macni. Ta mladi potepuh je menda pravil Plazniku, da naš kmet pri kuhanju oglja ni ravnal pošteno, in Plaznik je šel brž k žandarmeriji, tako, da so se začele proti našemu kmetu dolge preiskave in na koncu še obtožba pred deželno sodnijo. Že je mislil Plaznik: »sedaj ga pa imam«. Vendar pa je zopet pravica zmagala, ker se tudi Plazniku in pa tistemu potepuhu, ki se je hvalil okrog, da mu je Plaznik nekaj obljubil, nič ni verjelo. Tako se je stvar zopet dobro končala, in smo bili vsi veseli. Če je Plaznik vesel, tega pa ne vemo. Našega kmeta je ves čas zastopal g. dr. Müller v Celovcu.

Od nekod. Čujemo, da se dela potovalnemu učitelju Ante Begu od gotove strani precej težav pri snovanju novih podružnic Ciril-Methodove družbe. Kljub temu, da je ta opetovano izrazila, da dela za občini blagor celokupnega slovenskega naroda, ne oziraje se na to, so li nje podporniki pristaši te ali one politične stranke. Baš s tem, da je razpisala mesto potovalnega učitelja, katerega naloga bi bila v prvi vrsti: buditi narodno zavest na Koroškem, je pokazala, da so njene trditve resnične. Tembolj presenetli rodoljuba vest, da se delovanje g. Ante Bega ne podpira v toliki meri, kakor je bilo to pričakovati. — Skoraj neverjetno je, da bi voditelji koroških Slovincem ne bili vedeli za namero družbe v času, ko so osnovali koroško šolsko

družbo. Bi li ne bilo boljše, če bi združili vse tukaj obstoječe podružnice v večjo skupino — podrejeno centralnemu vodstvu v Ljubljani in tako pokazali njih delavnost in skrb za varstvo našega šolstva. Na ta način bi si ustvarili gospodje najlepši delokrog in njih delo bi obrodilo s pomočjo potovalnega učitelja mnogo sadu, ker moznajo tukajšnje razmere. Družba bi s tem nam pridobila in bilo bi ji mogoče nas še izdatneje podpirati. Gotovo bi prevzela potem tudi Št. Jakubovo šolo v oskrbo. Tako se je pa zasejal hote ali hote nekak razdor v vrste naših rodoljubov. Vsak mora vprašati, čemu je nam potrebno posebno »šolsko društvo«, ki obstoji poleg Ciril-Methodove družbe, ko pa ta itak skrbi za nas, zakaj se že obsajča organizacija ne podpira? Ako se gospodje imenujejo »Koroškega šolskega društva« res tako naravnost, kakor je povzeti iz njih izjav, naj se vdajo pozivom Ciril-Methodove družbe in nam omogočijo složno postopanje napram našemu skupnemu sovražniku. V nasprotnem slučaju pa oni ne smejo računati na našo podporo, ostali bomo z naprej zvesti pristaši Ciril-Methodove družbe in zaprosimo vodstvo, da nam nikar ne odtegne svoje pomoči in nikakor ne odpokliče potovalnega učitelja, ki se ima izkazati že s tako lepim uspehom. Ljudstvo pri nas je dosti probujeno in se bo z veseljem zavzelo zanjo.

Šmarjeta v Rožu. Naši nemškutarji so proti nam Slovincem agitirali še vedno le z lažnjivim obrekovanjem, z največjimi lumparijami in sleparijami. Da so nemčurski agitatorji čisto navadni politični ščurki in lažniki, o tem je vsak zaveden in samostojno misleč Slovonec prav dobro prepričan. Med našimi nemškutarji je dosedaj najbolj regljal učitelj Gabron, letos pa se mu je pridružila še druga taka žaba, kateri pravimo v Šmarjeti navadno poštarica. To nečedno in ostudno babše je pred zadnjimi deželnozbornskimi volitvami širilo v Šmarjeti grdo laž, da so slovenske posojilnice poslale v Srbijo več tisočakov za vojsko. V Šmarjeti že davno, davno ni več »gimpelnov«, ki bi se vsedli na tako debele limanice in zato se bo poštarica od jeze raznesla, ker je bila njena »muja« čisto zastoj. Čisto zastoj pa pravzaprav njen trud ni bil; kajti naši zavedni možje in mladeniči in naše vsega spoštovanja vredne ženske se zdaj poštarjeve gostilne in prodajalne prav pridno ogibljujejo tako, da pride poštarica s Slovenci, ki so ji tako zoprni, prav redko v dotiko. Našo poštarico pa bomo tako dolgo smatrali za nesramno lažnico in obrekovalko, dokler svojih trditvev o slovenskih posojilnicah ne prekličje, oziroma dokaže. Zavednim Šmarječanom pa pravimo: cigan se drži cigana, Nemeč se drži Nemca, Slovenci pa se držimo domačinov, Slovencev, izogibajmo pa se pritepenih nemškutarjev.

Št. Vid. (Prememba posesti.) Princ Friderik pl. Schönburg-Waldenburg je prodal baronu Vivenotu svojo graščino Stadthof pri Št. Vidu.

Celovec. »Schulvereinsgau« so si te dni osnovali koroški Nemci v Celovcu za celo Koroško. Predsednikom je izvoljen ravnatelj Steinlechner.

Prevalje. (Požari in nesreča.) V Breznici je pogorela dne 21. aprila Hermanova kmetija Franceta Kolstnika. Začelo je goreti opoldne, ko so bili vsi ravno pri jedi. Ogenj se je razširil tako hitro, da so komaj rešili živino in nekaj pohištva, dasiravno je požarna bramba iz Prevalj bila kmalu na mestu. Dan poprej je gorel neki gozd v Lešah in ima posestnik jako veliko škodo. Povsod je bilo gašenje težko, ker je vse strašansko suho in voda primanjkuje. Zato smo vsi veseli, da se obrača proti dežju. — Tudi pri Fari se je zgodila nesreča. Neka mati je pustila svojega, šele nekaj mesecev starega otroka doma v zibeli, je zaprla stanovanje in šla stran. Ubogi otrok pa je padel iz zibeli, in sicer tako močno, da se je na glavi poškodoval in kmalu umrl. Zdravniki so sicer rekli, da je bil hudo bolan in da ne bi bil dolgo živel, vendar je priporočati našim ljudem večje pazljivosti pri otrokih.

Spodnji Dravograd. Ker je vladala pred kakimi 14 dnevi na Spodnjem Koroškem velika suša, začelo je goreti v Gnojevem gozdu pri Labudu in je pogorelo blizu 6 johov lepega lesa, dasiravno je bila žandarmerija z več kot 40 delavci na delu. Tudi blizu Št. Jurija v Lavantinski dolini gori neki gozd, ki menda še do danes ni popolnoma pogašen. Mnogo nesreče se pripeti, ker moški kadijo pri delu in stran

mečejo še goreče vžigalice. Prej, ko so imeli gobo in kresni kamen, je bilo menda boljše.

Smarjeta v Rožu. Znano je, da se je oddal naš občinski lov pod roko. Znano je tudi, da so naši največji posestniki s tem nezadovoljni in da so vložili proti tej oddaji dobro podkovan rekurs. Ni pa morda še znano, da je slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Celovcu dobro utemeljeni rekurs naših največjih posestnikov in davkoplačevalcev kratkoma zavrnilo in oddajo lova potrdilo, akoravno so rekurirali največji interesente, kakor Bolte, Liskernik, Vovk Zavrhom, Petrič in Pintar na Kočuh. Beženj na Dobravi, Završnik, Rup, Krošelj i. t. d. Mi se le čudimo, kako si upa slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Celovcu v vprašanih, kjer gre za žepo največjih davkoplačevalcev, prezirati njih opravičene želje in zahteve in potrditi sklepe, ki naravnost niti nezadovoljnost in širijo nezaupanje do oblasti in njenih organov med našim mirnim ljudstvom. Sicer bomo s c. kr. okrajnim glavarstvom v Celovcu pri priložnosti o tej zadevi še malo bolj jasno in natanko govorili. Danes pa lahko rečemo, da s tako krivičnimi in nam škodljivimi razsodbami naših predpostavljenih organov in oblasti ne bomo in tudi ne moremo biti zadovoljni.

Mlinarše. Tu se je ustanovila tovarna za testenine.

Podgora v Rožni dolini. Pred par dnevi je umrl tukaj povsod spoštovani mož stare korenine gospod Rupert Janc, star 69 let, prejšnji lastnik gostilne „pri pošti“, katero je njegov sin g. Jožef Janc prenovil v lepo restavracijo in hotel. K pogrebu so prišli ljudje od vseh strani, in je ravno veličastni pogreb tudi pokazal, kako je starega Janca vse spoštovalo. Kdor pa pride v Podgoro, naj ne pozabi okrepčati se na „pošti“, ker je tukaj stara in ena najboljših gostiln, katero kar najboljšo priporočamo vsem Slovincem.

Pilberk. Dne 18. aprila je bilo tukaj zborovanje podružnice kmetijske družbe. Gospod Metniz je opominjal, naj se kmetje bolj poprimajo živinoreje. Gospod učitelj Šumi pa je govoril o svinjereji. Mi pa smo mnenja, da sami govori nič ne pomagajo, in da bi morala kmetijska družba tudi z dejanji iti kmetom na roko.

Celovec. „Freie Stimmen“ se zopet jezijo, da je vlada dala slovenskemu planinskemu društvu podpore 5000 kron. „Freie Stimmen“ je list dr. Metniza in drugih velikih Nemcev v Celovcu, ki se hvalijo posebno za časa volitev, kako prijazni so Slovincem. Kadar pa dobijo Slovenci kako najmanjšo stvar od vlade, pa se oglasi najprej ta list in zmerja čez vlado in čez Slovence. Zakaj pa je dobilo slovensko planinsko društvo to podporo? Samo zato, ker vlada spozna, kako pridno in vspešno povsod deluje. Planinsko društvo ne štrha in ne nasekava najlepših smrek in drugih dreves brez dovoljenja lastnikov. Slovensko planinsko društvo se prej z lastniki-kmeti pošteno pogodi in plača vsakemu za najmanjši pot. Zato so pa tudi poti slovenskega planinskega društva tako dobro in lepo napravljene, da se lahko porabijo za slučaj kake vojske tudi od strani vojakov. Slovensko planinsko društvo se ne ustraši ne nevarnosti in pelje pota v najlepše in pa v take kraje, ki so za splošni promet in za posameznike važne. Če torej „Freie Stimmen“ zmerjajo čez slovensko planinsko društvo in če mu da celo država nagrado in pohvalo, potem je še bolj naša narodna dolžnost, da tudi mi pristopimo temu društvu, da se bo moglo tudi na Koroškem bolj brigati za naše lepe planine!

Narodne zadeve.

Koroški Slovenci, pozor! Schönererjanci na Koroškem so si ustanovili lastno „društvo volilcev za Koroško“ s sedežem v Celovcu. 25. m. m. so nameravali v Borovljah imeti shod, kjer bi imel govoriti tudi Malik staro pesem, kako silno pritiskajo Nemce v Avstriji in da se morajo temu ubraniti le, če se tesno združijo. Borovčiči pa so odpisali, da ne kaže zborovati v Borovljah, kjer stanujejo i Slovenci, i nemški socialni demokratje, i krščanski socialci. V takih razmerah treba biti previden, sicer si več škodujejo kot koristijo. To se pravi podomače: treba se je delati malo drugače, kot so ti gospodje v resnici, kajti če bi začeli svojim „deutschfreundlich“ Slo-

vencem naravnost pridigovati o svojih vsenemških idealih, bi nemara ta ali oni izpregledal.

Slovenščina je vendar le potrebna in celo pismena slovenščina. To misel je zastopal, kakor posnamemo iz poročila celovske trgovske zbornice, zborniški svetnik Franc Wirth, znani lesni trgovec iz Beljaka, ki si je navzlic svoji nacionalni zagrizenosti ohranil še nekaj masla v glavi. Govorilo se je namreč o trgovskih nadaljevalnih (večernih) šolah za vajence. Pri tej priliki se je svetnik in celovski trgovec Zier izkazal pravega sebičneža. Vajenci naj bi se temmanj kot mogoče učili, da bi jih trgovec lahko malo bolj izrabil doma, tako pa zamudi vajenec toliko časa za šolo. Češ, mi trgovci smo itak taki reveži! Seveda celovski trgovci bi radi v vajencih imeli delavce brez plačila, drugega pa nič. Samo hajlati bi smeli, sicer pa čim neomikanejši tem bolje. Wirth pa je pripomnil: „Znanje slovenščine je pač enkrat koroškimi komijem neobhodno potrebno. In če se Nemci ne odločijo, da se učijo slovenskega jezika, bodo pač povsod Slovenci vajenci in pomočniki vzeli Nemcem službe. Radi tega je potrebno, da bi se v nadaljevalnih šolah poučevala tudi slovenščina, in sicer ne samo koroško narečje, ker to ne zadostuje; dandanes mora trgovski pomočnik že tudi malo pismene slovenščine razumeti in govoriti.“ Wirth je sicer s svojim predlogom propadel v zbornici, ker so bili vsi drugi, kot nacionalni prenapeteži, proti njemu, češ, da se potrebuje kvečjemu narečje slovensko. Za nas je pa to vendar veliko zadoščanje. Ja, ja, diese Malefiz-Krainerische Kunstsprache, die ein Kärntner gar nicht versteht!!

Podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, pozor! Vsaka podružnica skliči, ako se tega ni storila, zanesljivo saj do konca maja svoj občni zbor, kateri bodi, kjer mogoče združen s kakim poučnim govorom in z malo veselico družbi v korist. Družbine blagajniške knjige izkazujejo lepe dohodke nekaterih podružnic, tajništvo pa ne dobi izkaza odbora in članov. Prosimo!

Vabilo. Veliko pevsko slavnost v Ljubljani dne 27.—29. junija t. l. priredi ob priliki petindvajsetletnice „Slov. del. pevsko društvo „Slavec“, znano tudi po Koroškem, kjer je v raznih krogih že večkrat nastopilo.

Listnica uredništva.

Koroški učitelj: Članek: „Kdo je“ — — — je morda opravičen, toda za zdaj preostane! Zbirajte se tozadnega gradiva, posvetite se s tovariši in napišite skupen članek! Pa brez zamere! Priporočamo se za druge dopise. Hvala in pozdrav!

:: Našim rodbinam priporočamo ::

Kolinsko cikorijo!

Šolsko poslopje

v **Kapli na Dravi**, 10 minut poleg železniške postaje **Svetna vas** v Rožni dolini, enonadstropna močna hiša, tik farne cerkve, ki obsega 5 sob, 1 kuhinjo, 1 klet, 1 drvarnico in 1 majhen vrt za zelenjad, se proda dražbenim potom **dne 16. majnika 1909.**

Več poverj. **Oskar Buda**, šolski načelnik v Kožentavri, pošta Podgora.

Svetovna politika.

Novi sultan proglašen. Carigrad, 28. aprila. Včeraj popoldne ob 1/3. uri je naznanil 101 strel iz topov, da se je izvršila izprememba na prestolu. **Abdul Hamid je odstavljen** in bo interniran v nekem gradu pri Carigradu. **Novi sultan Rešad-efendi si je nadel ime Mohamed V.** Izpremembo na prestolu splošno pozdravljajo.

Zaradi saniranja deželnih financ je bila v soboto pri finančnem ministru seja, katere so se udeležili zastopniki vseh deželnih odborov. Finančni minister jim je predložil nov načrt, po katerem bi se dežele tudi zanaprej — in sicer od 1. januarja 1910 do konca 1917 — odrekle doklad na osebni dohodninski davek, nadalje pa tudi od začetka prihodnjega leta deželni doklad na pivo. Pivna doklada bi se imela podražiti in pristati pivnemu davku. Deželam bi se pa odkazali prebitki iz osebne dohodninskega davka. Državni davek na žganje bi se zvišal; za sedaj misli fin. minister ostati pri tistem zvišanju, ki ga je predložil Korytowski, namreč 50 vin. pri litru; toda v finančnem mi-

nistrstvu se izdelujejo načrti, po katerih bi se ta davek zvišal celo za 90 vinarjev, to je za 100 odstotkov ter bi se vpeljal tudi državni monopol na žganje. Tudi državni davek na pivo bi se zvišal za več kakor za deželno doklado, namreč od 34 na 70 vinarjev. Iz teh dohodkov bi se deželam odkazalo 105 milijonov, ki bi se razdelili tako: Polovica po prebivalstvu, četrtina po konzumu piva, četrtina pa po konzumu spirita. Po tem načrtu bi dobile posamezne dežele:

Nižja Avstrija	18,372.500 K
Gornja Avstrija	3,431.000 „
Salcburško	1,277.500 „
Štajersko	5,221.500 „
Koroško	1,854.500 „
Kranjsko	1,986.000 „
Trst	7,740.000 „
Istra	671.000 „
Goriško	555.000 „
Tirolsko	2,547.500 „
Predarlberško	405.000 „
Česko	31,114.000 „
Moravsko	11,890.000 „
Šlezko	3,361.500 „
Gališko	18,664.000 „
Bukovina	1,986.500 „
Dalmacija	826.500 „

Ker bi pa Moravska, Šlezija in Koroška manj dobili, kakor po Korytowskijevem in ker potrebuje tudi Kranjska večjo subvencijo, bi finančni minister dovolil za te dežele še 1 milijon, ki bi se razdelil. Skupni odkaz deželam, ki bi zdaj znašal 105 milijonov, bi se vsako drugo leto zvišal za 2 miliona in sicer do leta 1917, tako da bi skupno zvišanje znašalo 18 milijonov kron. Tudi zvišani znesek bi se razdelil deželam po enakem ključu. Zastopniki deželnih odborov niso kaj preveč navdušeni za ta načrt, zastopniki Česke in Moravske so ga celo odločno odklonili. Finančni minister ga pa hoče na vsak način v sredo vložiti v zbornico.

Gospodarska vprašanja.

Gnojenje krompirju.

Prepričanje, da zahteva krompir od zemlje veliko več, kakor razna žita, je staro, v nasprotju z drugimi kmetijskimi resnicami, katere krožijo v ekonomiji od desetletja do desetletja. Vsled tega je večina kmetovalcev mnenja, da spada hlevski gnoj v prvi vrsti na njivo za krompir in če je to polje že zadostno preskrbljeno z gnojem, tedaj šele misli na gnojitev ostalega polja. Pripeti se pa zelo pogosto, da je gnojišče že spraznjeno in imamo še veliko polja, ki še ni dobilo nič gnoja. — Kaj potem — če hlevskega gnoja ne zadostuje; vse pa hoče imeti in je potrebno hrane.

Kar marsikateri kmetovalec bode sedaj že opazil, da so naperjene te vrstice na umetna gnojila in pričakuje natančnih pravil, po katerih bi se naj vedno ravnali pri gnojenju za krompir. Kakor dolgo pa mora rasti krompir v tako različnih zemljah, kakor dandanes, v lahkih in težkih tleh, v ravninah in bregih, v ostrem gorskem podnebju, kakor v solnčnih ravninah, tako dolgo pač nikomur ne bo mogoče sestaviti takšnega pravila za gnojenje. Le približno je mogoče navesti, kar krompirju tupatam ugaja, vendar slepo se naj ne uda noben kmetovalec, in stari pregovor, da najneumnejšemu kmetu raste največji krompir, ne sme biti vedno resničen. Vsak kmetovalec naj sam poskusi gnojiti in se naj po lastni izkušnji prepriča, kakšne koristi so umetna gnojila za krompir na njegovih poljih.

Kakor vsaka druga rastlina, tako mora tudi krompir najti v zemlji posamezne hranilne snovi, katere potrebuje za svoj razvoj in te že mnogokrat imenovane hranilne snovi so: kalij, fosforova kislina in dušik. Te tri hranilne snovi pa spravimo na polje ravnotako s hlevskim gnojem, kakor umetnimi gnojili, vendar z vsako od teh dveh oblik v različni množini — živinorejec bi rekel — s hlevskim gnojem v širšem, z umetnimi gnojili v ožjem razmerju. Preiskave kemikov so dokazale, da je v enem vozu (10 q) dobro prekrojenega hlevskega gnoja približno 4 kg kalija, 1,8 kg fosforove kisline in 4 kg dušika. Če hočemo gnojiti primerno tej množini hranilnih snovi, z umetnimi gnojili, tedaj je treba vzeti teh približno 10 kg 40% kalijeve soli, 10 kg 18% superfosfata in 26 kg 15% čilskega solitra. Potemtakem je torej treba, če hočemo enako množino hranilnih snovi na polje spraviti, enega voza hlevskega gnoja, dočim ko zadostuje umetnih gnojil le ena vreča, v kateri je približno 50 kg mešanih umetnih gnojil. Na en hektar = 1 1/4 orala se je skoro povsod sledeča gnojitev obnesla prav dobro:

200 do 300 kg 40% kalijeve soli
300 > 400 > superfosfata in
100 > 200 > čilskega solitra.

Na lahki zemlji se namesto superfosfata vzame 350 do 450 kg Tomasove žilindre. Če pa hoče kdo gnojiti obenem tudi s hlevskim gnojem, tedaj zadostuje približno polovica imenovanih gnojil.

Nikakor pa se ne sme misliti, da se mora umetnemu gnojenju pustiti vsa prednost in da hlevski gnoj ni kakšne posebne vrednosti. Vsak kmetovalec prideluje v svojem gospodarstvu hlevski gnoj in je ta že vsled tega posebne vrednosti in se mera zopet hasnevitno porabiti. V hlevskem gnoju živi preštevilo majhnih bitij, ki neutrudno delujejo in povzročijo v zemlji ono gibanje, ki je za plodovitost polja neizogibno potrebno, kar pa pri umetnih gnojilih nikdar ni. Seveda mora biti hlevski gnoj dobre kakovosti, če naj vspešno deluje in je treba, da se s tem že na gnojišču pravilno ravna; podirati se ne sme pregloboko, da morejo ona živa bitja rešiti svojo nalogo brez ovire.

M.

Raznoterosti.

Štiri tedne živi pokopani. Pred dobrimi tremi tedni je zasulo v rudniku Alpha v Nevadi tri rudarje. Dasi delajo tovariši noč in dan, da odkopljejo zasuti vhod, vendar bodo minuli najmanj še trije tedni, preden bodo mogli prikopati do ponesrečencev, kar se je ponesrečencem tudi sporočilo. Posrečilo se je namreč prebiti skozi zasipe precej debelo cev do ponesrečencev in po cevi se je speljala teletonska žica, da je mogoče govoriti s podsutimi. Skozi cev jim spuščajo jedila, pijače, smodke i. t. d. in sicer toliko, da podsutim vsega preostaja ter sporočajo na svet, da se jim godi bolje, kakor komurkoli na zemlji. Vkljub strašnemu položaju so možje celo dobrega humorja ter so te dni sporočili na „gornji svet“, ako ne bo telefon bolje funkcioniral in ako ne dobe tople vode za kopanje, bodo šli. S telefonom je zvezan tudi gramofon, ki jim svira vse sepe pesmi.

Čuden doživljaj. Neki Anglež je potoval dolgo vrsto let po Indiji in je napisal v svojih potopisih sledeči doživljaj: Na vrtu male indijske kočje je sedel majhen Indijanček, ki je veselo z žlico srebal iz skledice mleko in sam seboj govoril. Kar sem zapazil, da je prišla kača k detetu in začela piti mleko iz skledice. Dete je nežno udarjalo z žlico po glavi kačini in smejoč se govorilo: „boberi, boberi“ (neprikladna, neprikladna). Kača se zato ni brigala, ampak mirno jedla naprej in ko je vse posrkala, se je odplazila. Šele zdaj sem odšel iz svojega skrivališča in povedal domačim, kar sem videl. Pohiteli so za kačo in jo ubili. Ko je mali Indijanček videl ubito kačo, je začel glasno jokati in govoriti: „Kaj ste storili, že par tednov je prihajala k meni in mi pomagala posrebiti mleko.“

Morilec, ki zbada z nožem ženske, še ni vjet. Že 30 mladeničev so zaprli, toda pravega ne morejo najti. 28 žensk je že ranil, večinoma lahko, ker jih je obvarovala debela zimska obleka. Že dva tedna vznemirja berlinske žene. Gotovo je umobolen. Ker so bile v enem dnevu v treh različnih okrajih napadene ženske, se domneva, da ni le eden, ampak da jih je več; ker je ta blaznost nalezljiva. Berlinke se ne upajo več na cesto, celo pred svoja stanovanja ne, ker je napadel morilec že več žena in deklet v hišah na stopnjicah. Navadno nagovori dekleta: Kam pa tako hitro? Ali smem malo z vami? Potem jih pa hitro sune z nožem, najrajši v trebuh.

Anarhističen napad. V Hoboknu so poizkusili anarhisti pognati most v zrak. Pok je bil tak, da so popokale šipe dva kilometra daleč. Viadukt je le malo poškodovan. Napad je izvršilo 40 odpuščenih delavcev.

Revolta v prisilni delavnici. V prisilni delavnici za ženske v Lankovicu na Štajerskem je v zadnjič prišlo do pravcate revolte. Ženske, ki so delale na vrtu, so najprvo razbile okna na gredicah. To je bil znak za splošno revolto. Ženske, ki so

bile na poslu v drugem nadstropju, so razbile, kar jim je pristopod roko: Šipe, stole, mize, podobe itd. Ko so vse rabile, so razbite in zlomljene stvari metale skozi okno. Posredovati so morali orožniki iz Lankovica in Köflacha. Vzrok revolte je baje slaba hrana.

Hrvaška vlada je prepovedala nositi orožje in hraniti streljivo vsem osebam, ki niso v javni službi, v kateri orožje neobhodno rabijo in celo omejila prodajanje orožja in streljiva. V osmih dneh se mora vse orožje in vse municije izročiti oblastim, ki jih bodo shranile. Tujci, pri katerih se bo našlo orožja, bodo izgnani. Orožni listi ne veljajo. Vlada je izdala tudi ostre odredbe glede oglašanja tujcev. Gospodarji morajo tudi takoj, ako na tujčevem obnašanju opazijo kaj «sumljivega», to javiti oblasti.

Zakopani milijoni predsednika Castra. Kakor «Petit Parisien» piše, je poprejšnji predsednik ljudovlade Venezuele, Castro, zakopal svoje premoženje na jako varnem mestu, predno je odšel v Evropo. To premoženje znaša več milijonov. Zdaj pa, ko ne sme več prestopiti venezolanskega ozemlja, je pa poslal svojo soprogo, da dvigne dragocenosti. Sedanji predsednik Gomez je za to nakano Castrovo izvedel in bo dal njegovo soprogo strogo nadzorovati.

Don Romolo Murri ekskomuniciran. Iz Italije je došla vest, da je izrekel papež Pij X. veliko cerkveno prokletstvo nad znanim izredno nadarjenim vodjem kršč. socialistov v Italiji, ki je bil zadnjič tudi izvoljen v drž. zbor, don Romolom Murrijem. — Murrijev «greh» se da kratko značiti tako, da se ni hotel in ni mogel navdušiti za tisti glasoviti «demokratizem», čegar duševni očetje in javni voditelji so škofje in drugi enaki «demokratje». Oficijelno dolže Murrija, da se nagiba k socialistom in republikancem.

Ribič — milijonar. Te dni se je vračal 18letni ribič Lejabertia iz San Sebastiana na Španskem od lova. Na potu ga srečata dva gospoda, katera sta ga že cel dan iskala, in ko sta se prepričala, da je res Lejabertia, ga vprašata, če pozna svoje starše. — On to zanika, nakar mu gospoda povesta, da je njegova mati — neka ameriška milijonarka — pred kratkim umrla in zapustila njemu okrog tri milijone dolarjev. — Gospoda sta bila sodna izvrševatelja oporoke. Lejabertia je bil kot najdenček med ribiči vzgojen, za kar je vedela edino njegova mati.

V mrtvašnici se je zbudila neka 40 letna ženska, mati štirih otrok, ki je živela v Tausu na Češkem v ondotni sirotišnici. Zadelja jo je kap in odnesli so jo takoj v mrtvašnico, da bi drug dan truplo preiskali. Ponoči pa pokliče nekdo grobarja, češ, da naj gre nemudoma na pokopališče, kjer je v resnici našel žensko, ki je vsa obupana in prestrašena trgala pokopališka vrata. Odprl je in jo peljal domov, kjer se zopet prav dobro počuti.

Največja mesta v Avstriji, Koncem I. 1908 je štel Dunaj 2,042,426 prebivalcev, Praga s predmestji 470,906, Trst 218,072, Lvov 184,036, Gradec 158,357, Brno 120,612 in Krakov 106,961.

Princ išče nevesto. V «N. W. Tagblattu» je bil priobčen inserat, v katerem išče neki princ (kraljeva visokost) nevesto v bogati patricijski rodbini, kateri jamči, da dobi naslov princezinja. Za doto zahteva najmanj 30 milijonov.

S svedrom rešil kravo. Zelo lepa, draga krava mizarja Ginterja v Hajnedorfu je požrla repo in bi se bila kmalu zadušila. Telefonsko pozvanega živinozdravnika ni bilo doma. Ginter je vzel sveder, ga zavrtal v repo in izpulil repo iz vratu, kakor se izpulil zamašek.

Kuharica v finskiem deželnem zboru. Izmed 25 poslank finskega deželnega zbora je 12 poročenih. 3 zakonski pari sede skupaj. Najbolj zanimiva oseba pa je nekdanja kuharica Mina Silanpavo, ki je na čelu gibanja ženskih poslov in izdaja tudi časopis za služkinje.

Zadnji postiljon na Češkem g. I. Selner je stopil v pokoj po 40letnem službovanju. Pred dvema letoma je prejel častno uniformo. Od cesarja bo dobil podporo vsako leto do smrti.

Epilepsija.

Kdor trpi na božjasti, krču in drugih nervoznih boleznih, zahteva naj knjigo o tem. 52-28 Dobi jo zastoj in poštne prosto v 8 Labudovi lekarni, Frankobrod o. M. (Privil. Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.).

Lovske puške

11 vseh sestav, priznana delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom priporoča 52-18 Prva borovska tovarna orožja **PETER WERNIG** c. in kr. dvorni založnik v Borovljah :: Koroško. Slovenski ceniki brezplačno in poštne prosto.

Varstvena znamka: „SIDRO“

Sinemet Capsici comp.

nadomestek za 9

sidrov - pain - expeller

je vohče priznan kot izvrstno, bolečino tolažeče in odvajalno vmetenje pri prehlajenju i. t. d. Dobi se ga v vseh lekarnah za 80 v, K 1-40 in 2 K. Pri nakupu tega povsod priljubljenega domačega zdravila, naj se vzame le izvirne steklenice in skalje z našo varstveno znamko „sidro“, kajti potem je gotovo, da se je dobil izvirni izdelek.

Dr. Richterja lekarna pri „zlatem levu“ v Pragi
Elizabetna ulica št. 5, nova.
Razpošiljatev vsak dan.

Tiskarna Iv. Pr. Lampret

Kranj :: Gorenjsko :: Kranj

se priporoča p. n. občinstvu v vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do najmoderneje oblike. Ker je bogato založena z modernimi črkami in okraski ter opremljena z najnovejšimi stroji in električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini, in sicer: uradne tiskovine, kuverte, račune, pismene papirje, cenike, etikete, bolete, časopise, knjige, brošurice, cirkularje, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, mrtvaška naznanila, razglednice, hranilne in zadružne knjižice, poročna naznanila, vizitke, vstopnice, zavitke, dopisnice, jedilne liste, vignete i. t. d., sploh izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela okusno in ceno.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Akcijski kapital K 2,000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dneva vzdiga.

☞ Kolodvorska cesta št. 27. ☞

Zamenjava in eskomptuje; izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške in ženitninske kavcije. **Eskompt in inkasso menio. :: Borzna naročila.**

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno odplačevanje po K 8.— za komad. 1 52-28

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanj na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.